

**YENİLENEBİLİR ENERJİ YATIRIMLARINDA YENİ SAYFA: ÖZ TÜKETİM AMAÇLI LİSANSIZ
RÜZGAR ENERJİ SANTRALLERİ**

Serkan AKTAŞ

EPDK ELEKTRİK PİYASASI DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Lisanssız Üretim Grup Başkanlığı

08.11.2023

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ (Kanuni Dayanak)

- ❖ 30/03/2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun “Lisanssız yürütülebilecek faaliyetler” başlıklı 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf üretim tesisleri yer almaktadır.
- ❖ Üçüncü fıkrasında bu tesislerde üretilen ihtiyacın üzerinde elektriğin sisteme verilmesi hâlinde son kaynak tedarik şirketince, 5346 sayılı YEK Kanunu’nda kaynak türü bazında belirlenen fiyatlardan alınacağı hükmü yer almaktadır.
- ❖ Dördüncü fıkrasında bu kişilerin sisteme bağlanmasına ilişkin teknik usul ve esaslar ile satışa, başvuru yapılmasına ve denetim yapılmasına ilişkin usul ve esasların Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenleneceği hükmü yer almaktadır.
- ❖ 5346 sayılı YEK Kanunu’nun “Lisanssız elektrik üretim faaliyeti” başlıklı 6/A maddesi uyarınca ihtiyaç fazlası elektriğin I sayılı cetveldeki fiyatlardan 10 yıl boyunca görevli tedarik şirketi tarafından satın alınacağına dair hüküm içermektedir.
- ❖ 5346 sayılı YEK Kanunu’nun “YEK Destekleme Mekanizması” 6 ncı maddesi uyarınca on yıllık sürenin bitiminden itibaren saatlik piyasa takas fiyatının yüzde on beşinin YEKDEM katkı bedeli olarak ödenmesi koşuluyla lisanslı üretim faaliyetine geçilmesine ilişkin ve/veya lisanssız üretim faaliyeti kapsamında üretilen ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi için, elektrik piyasasında oluşan piyasa takas fiyatını geçmemek üzere uygulanacak fiyat ile uygulamaya ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanı tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

BAŞVURU TÜRLERİ (En Çok Tercih Edilenler)

İlgili Yönetmelik Maddesi	Tanımı	Açıklama	Mahsuplaşma
5-1-c	Kurulu gücü 1 MW veya Kanununun 14 üncü maddesi çerçevesinde Cumhurbaşkanı kararıyla belirlenmiş kurulu güç üst sınırına (5 MW) kadar olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri (Çatı-cephe-arazi)	YEK Kanunu'na Ekli I sayılı cetvelde yer alan fiyattan (çağrı mektubu tarihine göre \$ veya TL cinsinden) ihtiyaç fazlası enerji satışı yapabilir.	Saatlik/Aylık
5-1-ç	Ürettiği enerjinin tamamını iletim veya dağıtım sistemine vermeden kullanan, üretimi ve tüketimi aynı ölçüm noktasında olan, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri (Öz tüketim olarak kurulan tesisler) (Çatı-cephe-arazi)	Enerji satışı yapamaz, Sisteme mahsuplaşma sonunda enerji vermesi durumunda YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirilir.	Saatlik*/Aylık
5-1-h	Bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri. (Çatı-cephe-arazi)	İhtiyaç fazlası enerji eşleştirilen tüketim tesisi tarifesi üstünden enerji satışı yapabilir.	Aylık

BAŞVURU TÜRLERİ (5.1.h)

- ✓ *İletim ya da dağıtım seviyesinde, aynı ya da farklı ölçüm noktasında çatı, cephe ve/veya arazi kurulumu gerçekleştirilebilir.*
 - Farklı ölçüm noktasında aynı dağıtım bölgesi şartı aranmamaktadır.
 - Arazi kurulumlarında marjinal tarım ve ÇED yükümlülüklerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.
- ✓ *İhtiyaç fazlası enerji kendi abone grubuna ait aktif enerji bedeli üzerinden satılabilmektedir.*
- ✓ *Gerekmesi halinde tüm iletim ve/veya dağıtım sistemi yatırımları ile bunlara ilişkin izin bedelleri üretici tarafından karşılanacak, akabinde bu varlıklar iz bedelle ilgili şebeke işletmecisine devredilecektir.*
- ✓ *Kişiler aynı tarife grubunda yer alan kendilerine ait tüketimlerinin toplamına kadar (sanayi-tarımsal sulama-belediye iki katına kadar) tesis kurabilecektir. Kurulumlar bağlantı anlaşması imzalandıktan sonra 3 sene içinde tamamlanmalıdır.*

MAHSUPLAŞMA

		1	2		1	2		1	2			
12-13	M a h s u p l a ş m a	Veriş	36,47	41,28	Her bir saat için üretim-tüketim ve tüketim-üretim değerleri bulunarak gün sonuna taşınır, ay sonunda faturalama yapılır.		M a h s u p l a ş m a	Veriş	36,47	41,28		
		Çekiş	0,99	0,88				35,48	40,40	Çekiş	0,99	0,88
13-14		Veriş	86,78	92,27				85,84	91,28	Veriş	86,78	92,27
		Çekiş	0,94	0,99						Çekiş	0,94	0,99
14-15		Veriş	59,33	48,76				59,17	48,33	Veriş	59,33	48,76
		Çekiş	0,16	0,43						Çekiş	0,16	0,43
15-16		Veriş	25,38	29,87				25,21	28,75	Veriş	25,38	29,87
		Çekiş	0,17	1,12						Çekiş	0,17	1,12
16-17		Veriş	59,67	49,99				59,13	49,81	Veriş	59,67	49,99
		Çekiş	0,54	0,18						Çekiş	0,54	0,18
17-18		Veriş	97,34	51,03				97,20	50,90	Veriş	97,34	51,03
		Çekiş	0,13	0,13						Çekiş	0,13	0,13
18-19		Veriş	4,73	2,84				3,65	0,74	Veriş	4,73	2,84
		Çekiş	1,07	2,09						Çekiş	1,07	2,09
19-20		Veriş	0,00	0,00				-1,93	-2,87	Veriş	0,00	0,00
		Çekiş	1,93	2,87						Çekiş	1,93	2,87
20-21		Veriş	0,00	0,00				-43,76	-56,97	Veriş	0,00	0,00
		Çekiş	43,76	56,97						Çekiş	43,76	56,97
21-22		Veriş	0,00	0,00				-48,00	-53,75	Veriş	0,00	0,00
		Çekiş	48,00	53,75						Çekiş	48,00	53,75
22-23	Veriş	0,00	0,00		-75,62	-49,32	Veriş	0,00	0,00			
	Çekiş	75,62	49,32				Çekiş	75,62	49,32			
23-24	Veriş	0,00	0,00		-86,92	-78,39	Veriş	0,00	0,00			
	Çekiş	86,92	78,39				Çekiş	86,92	78,39			
Toplam	Veriş	369,69	316,04	Net Veriş	365,69	310,22	Net Veriş/Çekiş	178,37				
	Çekiş	260,23	247,12	Net Çekiş	-256,23	-241,30						

DESTEK FİYATLARI (\$&₺)

Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	Uygulanacak Fiyatlar (ABD Doları cent/kWh)
Hidroelektrik üretim tesisi	7,3
Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi	7,3
Jeotermal enerjisine dayalı üretim tesisi	10,5
Biyokütleyle dayalı üretim tesisi	13,3
Fotovoltaik güneş enerjisine dayalı üretim tesisi	13,3
Yoğunlaştırılmış güneş enerjisine dayalı üretim tesisi	13,3

EPDK Tarafından Onaylanan ve 1 Ekim 2023 Tarihinden İtibaren Uygulanacak Faaliyet Bazlı Tarifeler			
1/10/2023		Faaliyet Bazlı Tüketici Tarifeleri (kr/kWh)	
İletim Sistemi Kullanıcıları	Görevli Tedarik Şirketinden Enerji Alan İletim Sistemi Kullanıcıları	Perakende Tek Zamanlı Enerji Bedeli	Dağıtım Bedeli
	Tüketici	312,4942	0,0000
Dağıtım Sistemi Kullanıcıları	Dağıtım Sistemi Kullanıcıları	Perakende Tek Zamanlı Enerji Bedeli	Dağıtım Bedeli
	Orta Gerilim		
	Çift Terimli		
	Sanayi	298,4576	37,9163
	Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer	275,5610	59,0916
	Mesken	119,2748	58,5300
	Tarımsal Faaliyetler	166,0829	48,6664
	Aydınlatma	252,7690	56,7151
	Tek Terimli		
	Sanayi	309,1461	41,8818
	Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer	277,8419	73,7099
	Mesken	116,2298	72,2696
	Tarımsal Faaliyetler	165,3739	60,5948
	Aydınlatma	254,8504	70,7477
	Alçak Gerilim		
Tek Terimli			
Sanayi	305,3828	64,7998	
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer (30 kWh/gün ve altı)	191,2220	87,8175	
Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer (30 kWh/gün üstü)	282,8414	87,8175	
Mesken (8 kWh/gün ve altı)	48,2187	85,8883	
Mesken (8 kWh/gün üstü)	113,2271	85,8883	
Şehit Aileleri ve Muharip Malul Gaziler	6,1590	58,2521	
Tarımsal Faaliyetler	165,3096	72,1579	
Aydınlatma	259,5835	84,1099	
Genel Aydınlatma	389,0440	84,1099	

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ BAŞVURU SÜRECİ

BAŞVURU
AĞUSTOS 2022

- 16/05/2019-8587 Sayılı K.K (21/05/2019-30780 Sayılı R.G) İle Belirlenen Bilgi ve Belgeler İle

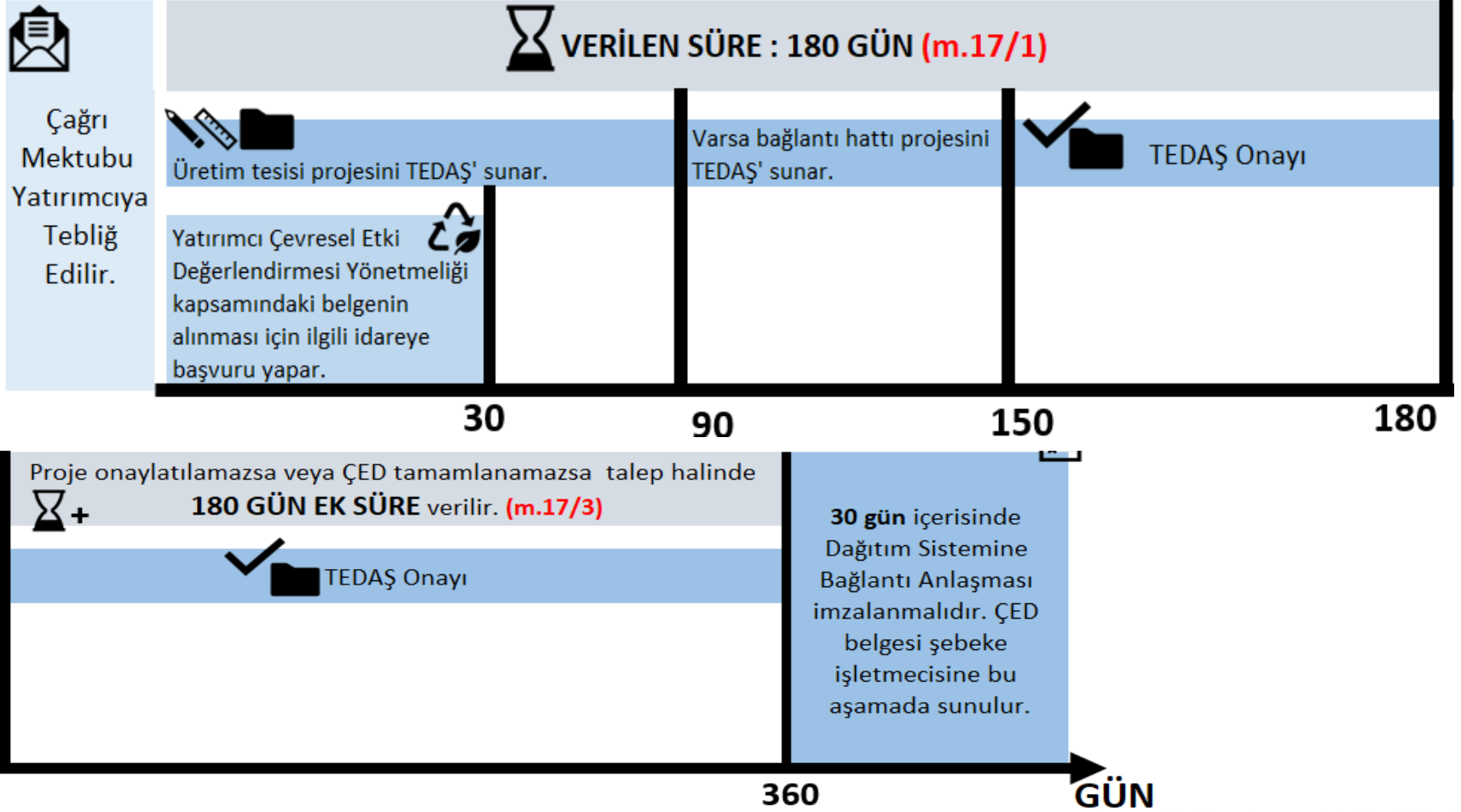
EVRAK
EYLÜL 2022

- Eksiksiz Olanlar Doğrudan Teknik Değerlendirme Aşamasına
- TEİAŞ'a arıza akım limiti sorulması

TEKNİK
EKİM 2022

- Komisyon (TEİAŞ-TEDAŞ-D.Ş) Marifetiyle Şebeke Güvenliği ve Kısa Devre Akım Limiti Esas Alınarak-**İletim seviyesinde yapılacak başvurularda bağlanabilir kapasiteye de bakılacak-Transformatör cebri soğutmasız nominal görünür gücünün aşılmaması gerekli**
- Teknik Değerlendirme Olumlu İse Çağrı Mektubu (Güneş EİGM T.D.R-Rüzgar İçin Tek.Değ.Rap.&Tek.Etk.İzni)

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ BAŞVURU SÜRECİ (Çağrı Mektubu)

LİSANSSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİ BAŞVURU SÜRECİ (Bağlantı Anlaşması)

Dağıtım şirketi trafosu kullanan tesislerin 1 YIL

Kendi trafosunu kullanan hidrolik dışı tesislerin 2 YIL

Kendi trafosunu kullanan hidrolik tesislerin 3 YIL

30'uncu madde kapsamındaki tesislerin 3 YIL

İçerisinde bitirilmesi zorunludur. Mücbir sebepler ve Kurul tarafından uygun bulunan haller kapsamında bu süreler uzatılabilir (Yönetmelik-Md.19/1). Bağlantı Anlaşması ancak Kurul Kararı ile uzatılabilir!!!

Bir ay içerisinde taraflarca Sistem Kullanım Anlaşması imzalanması zorunludur, aksi takdirde bağlantı kesilmelidir.

BEDELLER (Sistem Kullanım Bedelleri)

	Üretim	Tüketim	Saatlik Net Veriler	Aylık Net Veri
1. Saat	70	40	30	-20
2. Saat	30	50	-20	
3. Saat	40	20	20	
4. Saat	0	50	-50	
5. Saat	60	60	0	
	200	220		

- **Üretim-Tüketim Aynı Ölçüm Noktasında değil ise** 200 için veriş yönlü, 220 için çekiş yönlü SKB herhangi bir indirim olmaksızın uygulanır.
- **Üretim-Tüketim Aynı Ölçüm Noktasında ise** mahsuplaşılmamış veriler üzerinden SKB uygulanması gerekir, yani 200 üretim 220 tüketim var, 200 üretim için VYSKB yok, 220 tüketimin 200'lük kısmı için %50 indirimli çekiş yönlü, 20'lik kısmı için indirimsiz ÇYSKB uygulanır.

BEDELLER (Sistem Kullanım Bedelleri)

	Üretim	Tüketim	Saatlik Net Veriler	Aylık Net Veri
1. Saat	70	40	30	20
2. Saat	30	50	-20	
3. Saat	40	20	20	
4. Saat	0	50	-50	
5. Saat	60	60	0	
6. Saat	80	40	40	
	280	260		

- **Üretim-Tüketim Aynı Ölçüm Noktasında değil ise** 280 için veriş yönlü 260 için çekiş yönlü SKB herhangi bir indirim olmaksızın uygulanır.
- **Üretim-Tüketim Aynı Ölçüm Noktasında ise** mahsuplaşılmamış veriler üzerinden SKB uygulanır, yani 260 üretim için VYSKB yok, 20 (280-260) üretim için VYSKB tam alınır, 260 tüketimin tamamı için %50 indirimli ÇYSKB uygulanır.
- Bu örnekte farklı ölçüm noktasında bir tüketim ya da üretim tesisi daha olduğunda yukarıdaki hesaba ek olarak herhangi bir indirim olmaksızın üretim veya tüketimden kaynaklı bedel eklenir.

SATIŞ SINIRI DÜZENLEMESİ (11098 Sayılı Kurul Kararı)

- 12/05/2019 tarihinden sonraki başvurular ile çağrı mektubu almaya hak kazanan tesisler için lisanssız üretim tesislerinde üretilerek satışa konu edilebilecek ihtiyacının üzerindeki elektrik enerjisi miktarının hesabında kullanılacak tüketim miktarının ilgili tüketim tesisinin bir önceki takvim yılında şebekeden çektiği, mahsuplaşılmamış toplam elektrik enerjisi tüketimi olarak esas alınmasına,
- Bir önceki takvim yılını kapsayacak şekilde tüketim olmaması halinde tüketim miktarının, mevcut aylık tüketimlerinin ortalaması alınarak yıllık bazda hesaplanmasına,
- İçinde bulunulan yılda şebekeden çektiği enerjinin bir önceki yıl tüketimini geçmesi halinde cari yıl verileri ile hesaplama yapılmasına,
- Üretimle tüketim tesisinin aynı ölçüm noktasında yer aldığı tesislerde mahsuplaşılmamış ham tüketim miktarı esas alınarak uygulama yapılmasına
- ,
- YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak dikkate alınan enerji için sistem kullanım bedeli ödenmemesine,
- 50 kW ve altı meskenlerin bu Kurul Kararından muaf tutulmasına,

karar verilmiştir.

LİSANSIZ ÜRETİM ÖNEMLİ HUSUSLAR

- Gerçek ve tüzel kişiler yalnızca kendilerine ait tüketim tesislerinden aynı abone grubunda olanlar için lisanssız üretim başvurusu yapabilmektedir.
- Üretim tesisinin kurulacağı yerin mülkiyet edinimi kişilerin uhdesindedir. EPDK nezdinde lisanssız üretim tesisleri ile alakalı mülkiyet edinimine yönelik işlem yapılmamaktadır. (Milli Emlak Genel Tebliği Sıra No:412-10/09/2022 R.G)
- Devir ancak aynı statüdeki kişilere asgari aynı özellikte tüketim tesisi sunulması halinde ayın ilk 10 günü içerisinde yapılacak başvurular neticesinde ay sonu itibariyle yapılabilmektedir.
 - Devir kapsamında yeni alan kişi tarafından farklı abone grubunda tesis sunulabilir.
 - Devir tesis işletmeye geçtikten sonra mümkündür.
 - 2019 öncesi tesislerin devralınması halinde ancak aynı dağıtım bölgesindeki tüketimler ilişkilendirilebilir.
- Farklı Dağıtım Ya Da Görevli Tedarik Şirketi Bölgesinde Yer Alan Üretim Ve Tüketim Tesislerinin Mahsuplaşma İşlemlerine İlişkin Usul Ve Esaslar 1 Temmuzdan itibaren yürürlüğe girmiş, birden çok bölgeyi ilgilendiren mahsuplaşma işlemlerinin EPIAŞ tarafından hazırlanan sistem üzerinden yönetilme süreci başlatılmıştır.

Teşekkürler!

E- Posta: saktas@epdk.gov.tr

www.epdk.gov.tr